

Open Brief aan het CvB

Amsterdam, 17 maart 2014

Geacht College van Bestuur van de Vrije Universiteit Amsterdam,

De studentenacties en docentenacties aan de UvA en aan andere universiteiten, volgend op jarenlange onrust van medewerkers en studenten (ook hier op de VU), hebben heel wat losgemaakt en tot een breed maatschappelijk en politiek debat geleid. Wij, stafleden van de Faculteit der Sociale Wetenschappen (FSW) van de Vrije Universiteit Amsterdam, verklaren ons solidair met de roep om een aantal fundamentele veranderingen in de organisatie van academisch onderzoek en onderwijs in Nederland. Wij herkennen veel van de geuite zorgen, met name over het gebrek aan democratie, inspraak en transparantie, de invloed van het doorgeschooten rendementsdenken op onderzoek en onderwijs en het groot aantal tijdelijke en flex-contracten.

Twee decennia van (beleids)veranderingen in het hoger onderwijs, die onder de vlag van *new public management* kwantiteit en (pseudo)-efficiency vaak boven kwaliteit en inhoud stellen, hebben ook de VU-gemeenschap onder druk gezet.

Wij vragen in het bijzonder aandacht voor de volgende zorgelijke ontwikkelingen die volgens ons de vertrouwensgemeenschap die een universiteit behoort te zijn ondermijnen:

1. Het **democratisch tekort** binnen de universiteit, te weten een bestuursstelsel en bestuurscultuur waarin beleid steeds meer top-down wordt uitgerold. Dit democratisch tekort wordt in onze ogen vergroot door het nieuwe bestuursmodel dat het CvB wil invoeren en waardoor faculteiten eenhoofdig worden. Met de toenemende centralisatie van bestuur komt de autonomie van afdelingen en opleidingen steeds verder onder druk te staan, terwijl in onze ogen het **subsidiariteitsbeginsel** voorop zou dienen te staan;
2. Het hanteren van **managementconcepten die haaks staan** op de aard van het wetenschappelijke werk. Een pregnant voorbeeld hiervan is het concept *smart at work* (!) dat al op verschillende faculteiten is doorgevoerd en nu ook op onze Faculteit deels uitgerold wordt. Ook hier wordt de stem van de werkvloer te weinig gehoord en voelen wij ons als wetenschappers niet serieus genomen;

3. De **centralisatie van ondersteunende diensten**, vooral op het terrein van communicatie, internationalisering, financiën en HRM. Deskundige medewerkers op deze gebieden zijn ontslagen en/of op afstand geplaatst. Dit heeft de bedrijfsvoering in het hart getroffen. Momenteel wordt niet meer aan minimale standaarden voldaan, met desastreuze gevolgen voor de kwaliteit van onderzoek en vooral onderwijs.
4. De alsmaar toenemende **uniformering en standaardisering** van procedures rond onderwijs en onderzoek. Deze ontwikkeling getuigt van groeiend wantrouwen tegenover professionals, hun beroepsopvatting en hun zelforganiserend vermogen. Dat is niet alleen duur, vanwege de alsmaar uitdijende controletaken, het levert ook slechts schijnzekerheden op. En wat zo mogelijk nog erger is: deze methodieken gaan veelal voorbij aan wat wetenschappers zelf verstaan onder goed onderzoek en goed onderwijs.
5. Het nog steeds **stijgende aandeel van tijdelijke, flexibele contracten**. Deze ontwikkeling staat het belang van sociaal werkgeverschap en duurzaam onderwijs in de weg. Ook leidt het tot kapitaalvernietiging, loskoppeling van onderwijs en onderzoek en bovenal: ondermijning van een klimaat waarin samenwerking en gemeenschapsvorming kernwaarden zijn;
6. **Allocatie van middelen op basis van gerealiseerde studiepunten en diploma's**. Hoe belangrijk het ook is om bij schaarse middelen een verdeelmodel te hanteren dat doelmatig werken beloont, deze methodiek heeft inmiddels een ernstige verschraling opgeleverd van de wijze waarop we de maatschappelijke betekenis van academisch onderwijs en onderzoek waarderen. Waar alleen nog op basis van geldwaarde wordt gestuurd en verdeeld, dringt als vanzelf **geestelijke verarming** op.

De acties die momenteel overal in het land plaatsvinden, de vele steunbetuigingen en petitie's, ze laten één ding zien: de institutionele inrichting van het hoger onderwijs wordt niet langer gedragen door de mensen van het ambacht, de wetenschappers op de werkvloer. Dit is onhoudbaar. Nu weten we gelukkig: *VU is verder kijken*. Wij roepen onze bestuurders op de tijdgeest te verstaan en voorop te lopen in de vernieuwingsbeweging die nu momentum heeft. Ga voor uw personeel staan en neem zijn zorgen serieus. Laten we opnieuw, als academische gemeenschap, het debat voeren over inrichting, democratie, en organisatie 'van onderop'. En laten we gezamenlijk, bestuurders en wetenschappers, onze diepe zorgen onder de aandacht brengen van de politiek verantwoordelijken in Den Haag.

Verandering is moeilijk, maar een ferme, mooie eerste stap kan wonderen doen. Laten we van de komende aanstelling van een nieuwe rector een democratisch feestje maken. Wat let ons?

We hopen spoedig een reactie van u te mogen vernemen,

Ondertekend in alfabetische volgorde

1. Marja Aartsen, UD Sociologie en Opleidingscoördinator
2. Jan Abbink, Hoogleraar Afrikaanse etnische studies
3. Agnes Akkerman, Hoogleraar Sociologie
4. Bastiaan van Apeldoorn, UHD Internationale Betrekkingen, Opleidingsdirecteur Politicologie
5. Jolien Arendsen, Docent Communicatiewetenschap
6. Wouter van Atteveldt, UD Communicatiewetenschap
7. Mirjam Baars, Docent Communicatiewetenschap
8. Ellen Bal, UHD Sociale en Culturele Antropologie , Opleidingsdirecteur en lid ODC
9. Elles Bandringa, Secretaresse Organisationswetenschappen
10. Duco Bannink, UDH Bestuurskunde
11. Edien Bartels, voormalig UD Sociale en Culturele Antropologie
12. Bianca Beersma, Hoogleraar Instituten en Identiteit
13. Camiel Beukeboom, UD Communicatiewetenschap
14. Maarten van Bezouw, Promovendus Sociologie
15. Marije Boekkooi, UD Sociologie
16. Tinca van der Bom, Docent Communicatiewetenschap
17. Hans Boutellier, Bijzonder hoogleraar Veiligheid & burgerschap
18. Tamara Bouwman, Promovendus Sociologie
19. Sanne Bos, student assistent Sociologie
20. Lenie Brouwer, UD Sociale en Culturele Antropologie en Opleidingscoördinator
21. Marjolein Broese van Groenou, Hoogleraar Informele Zorg
22. Jeanne de Bruin, Hoogleraar en Research Fellow Bestuurskunde
23. Alexander Chaplin, Promovendus Sociale en Culturele Antropologie
24. Freek Colombijn, UHD Sociale en Culturele Antropologie
25. Françoise Companjen, UD Organisationswetenschappen
26. Ben Crum, Hoogleraar Politicologie
27. Marjoka van Doorn, Promovendus Sociologie
28. Allison Eden, UD Communicatiewetenschap
29. Sandra Evers, UHD Sociale en Culturele Antropologie
30. Julie Fergusson, UD Organisationswetenschappen
31. Jeana Frost, UD Communicatiewetenschap
32. Martin van der Gaag, Docent Organisationswetenschappen
33. Renske van der Gaag, Promovendus Bestuurskunde
34. Teodora Gaidyte, Promovendus Sociologie
35. Anastasia Garyfallou, Promovendus Sociologie
36. Halleh Ghorashi, Hoogleraar Sociologie
37. Sylvia Gielink, Secretariaat Communicatiewetenschap
38. Roy Gigengack, UD Sociale en Culturele Antropologie

39. Dick de Gilder, UHD Organisatiewetenschappen
40. Gjalt de Graaf, UHD Bestuurskunde en Opleidingsdirecteur
41. Naná de Graaff, UD Internationale Betrekkingen
42. Maria Haagsma, Docent Communicatiewetenschap
43. Anouk den Hamer, Docent Sociologie en Promovendus Communicatiewetenschap
44. Tilo Hartmann, UHD Communicatiewetenschap
45. Ali Honari, Promovendus Sociologie
46. Liesbet Hooghe, Professor Multi-level Governance
47. Franca van Hooren, UD Politicologie
48. Rudi Hulst, UD Bestuurskunde
49. Gijsbert Iterson Scholten, Promovendus Politicologie en lid ODC
50. Emine Igdi, Promovendus Sociale en Culturele Antropologie
51. Tim Immerzeel, Postdoc Sociologie
52. Marianne Jacobs, Promovendus Sociologie
53. Annette Jansen, Promovendus Sociale en Culturele Antropologie
54. Benjamin Johnson, UD Communicatiewetenschap
55. Franks Kamsteeg, UHD Organisatiewetenschappen
56. Micha Keijer, Promovendus Sociologie
57. Hans Keman, Emeritus Hoogleraar Politicologie
58. Efe Kerem Sozeri, Promovendus Sociologie
59. Ina Keuper, voormalig Docent Sociale en Culturele Antropologie
60. Peter Kerkhof, Hoogleraar Communicatiewetenschap en Afdelingshoofd Communicatiewetenschap
61. Sytze Kingma, UD Organisatiewetenschappen
62. Kate Kirk, Sociale en Culturele Antropologie
63. Bert Klandermans, Hoogleraar Sociologie
64. Jan Kleinnijenhuis, Hoogleraar Communicatiewetenschap
65. Lisa Klinkenberg, student assistent Sociologie
66. Henk Koerten, Docent/Onderzoeker Organisatiewetenschappen
67. Almar Kok, Promovendus Sociologie
68. Guido van Koningsbruggen, UD Communicatiewetenschap
69. Willem-Jan Kortleven, UD Bestuurskunde en Opleidingscoördinator Bestuurskunde
70. Froukje Krijtenburg, Postdoc Sociale en Culturele Antropologie
71. André Krouwel, UHD Communicatiewetenschap
72. Heleen van der Linden, Promovendus Sociale en Culturele Antropologie
73. Maja Lovrenovic, Promovendus Sociale en Culturele Antropologie
74. Gary Marks, Professor Multi-level Governance
75. Inge Melchior, Promovendus Sociale en Culturele Antropologie
76. Sander Merkus, Onderzoeker/Docent Organisatiewetenschappen
77. André van Montfort, UHD Bestuurskunde
78. Christine Moser, Onderzoeker Organisatiewetenschappen
79. Jasper Muis, UD Sociologie

80. Lorraine Nencel, UHD Sociologie
81. Dimitris Pavlopoulos, UD Sociologie
82. Pál Nyiri, Hoogleraar Global History and Anthropology
83. Dirk Oegema, UD Communicatiewetenschap en lid ODC
84. Erik van Ommering, Promovendus Sociale en Culturele Antropologie
85. Therese Onderdenwijngaard, Docent en Opleidingscoördinator Bestuur & Organisatie
86. Jaap Ouwerkerk, UHD Communicatiewetenschap en lid ODC
87. Henk Overbeek, Emeritus Hoogleraar Internationale Betrekkingen
88. Tessa Overmars-Marx, Promovendus Sociologie
89. Hester Paanakker, Docent Bestuurskunde
90. Trineke Palm, Promovendus Politicologie
91. Fam te Poel, Docent Communicatiewetenschap
92. Biejan Poor Toulabi, Docent Internationale Betrekkingen en Opleidingscoördinator Politicologie
93. Mattijs van de Port, Hoogleraar Populaire Religiositeit
94. Anne-Marie van Prooijen, UD Communicatiewetenschap
95. Robert van Putten, Promovendus Bestuurskunde
96. Giulia Ranzini, UD Communicatiewetenschap
97. Marina de Regt, UD Sociale en Culturele Antropologie
98. Jeroen Rodenberg, Docent Bestuurskunde
99. Ida Sabelis, UHD Organisatiewetenschappen en Opleidingsdirecteur
100. Sawitri Saharso, Hoogleraar Sociologie
101. Mehmet Sahin, Promovendus Sociale en Culturele Antropologie
102. Ton Salman, UHD / afdelingshoofd Sociale en Culturele Antropologie
103. John Schuster, UD Sociologie
104. Jessica Schutten, Docent Communicatiewetenschap
105. Frédérique Six, UD Bestuurskunde
106. Giulia Sinatti, Docent Sociale en Culturele Antropologie
107. Nasrin Siraj Annie, Promovendus Sociale en Culturele Antropologie
108. Boris Slijper, Docent Sociologie
109. Peer Smets, UD sociologie
110. Aalt Smienk, Promovendus Sociale en Culturele Antropologie
111. Marja Spierenburg, UHD Organisatiewetenschappen
112. Thijl Sunier, Hoogleraar Islam in Europa
113. Hande Sungur, MSc, Promovendus Communicatiewetenschap
114. Martin Tanis, UHD Communicatiewetenschap en Opleidingsdirecteur
115. Jaap Timmer, UHD Politiestudies / Bestuurskunde
116. Willem Trommel, Hoogleraar Bestuurs- en Beleidswetenschappen; Afdelingshoofd Bestuurskunde & Politicologie
117. Dunya van Troost, Promovendus Sociologie
118. Marion den Uyl, UD Sociale en Culturele Antropologie
119. Kees van der Veer, voormalig docent M&T, hoogleraar psychologie Galtung Institute Basel

120. Marcel Veenswijk, Afdelingshoofd afdeling Organisatiewetenschappen en Hoogleraar Management of Cultural Change
121. Bob van de Velde, Promovendus Communicatiewetenschap
122. Jolanda Veldhuis, UD Communicatiewetenschap
123. Ivar Vermeulen, UHD Communicatiewetenschap
124. Peter Versteeg, UD Sociale en Culturele Antropologie
125. Michiel Verver, Promovendus Organisatiewetenschappen
126. Barbara Vis, Hoogleraar Politieke Besluitvorming, Onderzoeksdirecteur Politicologie
127. Geert de Vries, UHD Sociologie
128. Mijke de Waardt, UD Sociale en Culturele Antropologie
129. Pieter Wagenaar, UD Bestuurskunde
130. Wolfgang Wagner, Hoogleraar International Security
131. Ingrid Wakkee, UHD Organisatiewetenschappen
132. Ismintha Waldring, Promovendus Sociologie
133. Harry Wels, UHD Organisatiewetenschappen
134. Marieke van Wieringen, Promovendus Organisatiewetenschappen
135. Eelco van Wijk, Docent Bestuurskunde
136. Joan van Wijk, Research Fellow Sociale en Culturele Antropologie
137. Thijs Willems, Promovendus Organisatiewetenschappen
138. Coen Wirtz, Docent Communicatiewetenschap
139. Rhoda Woets, UD Sociale en Culturele Antropologie
140. Demet Yazilitas, Promovendus Sociologie
141. Sierk Ybema, UHD Organisatiewetenschappen